

Zorgtak van gemengd bedrijf krijgt vorm met transitiefinanciering

KENNISPARTNERS

ALGEMEEN

08 DEC 2023 OM 09:00UUR

Guido en Lieke Cleven willen hun agrarische bedrijf in Bingelrade graag verbreden met een zorgvoorziening voor ouderen. Ze hebben daarover goede gesprekken gehad met accountmanager Marcel Dohmen van Rabobank en zijn blij met de transitiefinanciering die ze hebben kunnen afsluiten.

▲ © Rabobank

De familie Cleven heeft al jaren een landbouwbedrijf in het Limburgse Bingelrade. Het houdt en verhandelt zoogkoeien en mestvee van de rassen Blonde d'Aquitaine en Limousin en heeft daarnaast een akkerbouwbedrijf waarop het mais, gras, suikerbieten, tarwe en aardappelen verbouwt.

Met het oog op de toekomst wilde Guido Cleven, samen met zijn echtgenote Lieke Cleven-Hanegraaf, de boerderij verduurzamen. Daarbij hadden ze de keuze tussen uitbreiden of verbreden van de werkzaamheden.

'We hebben op ons bedrijf vier stallen, waarvan twee roosterstallen die niet meer van deze tijd zijn', zegt Guido. 'En deze stallen hebben asbestdaken die we willen vervangen.'

'Bij het maken van toekomstplannen viel bedrijfsuitbreiding al snel af en kwamen we op het idee om een zorgtak aan de boerderij toe te voegen, omdat ik altijd in de ouderenzorg heb gewerkt', zegt Lieke. 'Het was een samenloop van omstandigheden dat we net in deze onzekere tijd op zoek waren naar meer toekomstbestendigheid en tegelijk iets met de stallen moesten. Daardoor werden we steeds enthousiaster om zelf een zorgboerderij te starten.' Samen bedachten ze een plan om de twee oude stallen anders in te richten en er een nieuwe functie aan te geven die hand in hand zou gaan met het landbouwbedrijf.

Je hoeft het er niet mee eens te zijn, maar andere visies helpen om je eigen plannen te ontwikkelen

GUIDO CLEVEN, AGRARISCH ONDERNEMER IN BINGELRADE

Belangrijkste doelstelling

Met de afnemende voorzieningen voor ouderen in het achterhoofd wil het echtpaar deze doelgroep op de boerderij een plek bieden waar ze samen kunnen komen en in beweging kunnen blijven.

'Onze belangrijkste doelstelling vinden we dat de deelnemers bij ons een leuke dag hebben en met een goed gevoel weer naar huis gaan', zegt Lieke. 'Als ze willen, mogen ze meehelpen bij het verzorgen van de dieren, maar dat is zeker geen verplichting.'

Een naam voor de zorgboerderij was snel gevonden: Steenberghof, de vroegere naam van het familiebedrijf. De naastgelegen Steenberg is een kunstmatige heuvel die is ontstaan uit steenafval van de vroegere mijnbouw.

Om hun plannen waar te maken, zijn de jonge ondernemers eerst naar de gemeente gestapt, om te peilen of die voor een bedrijfsverbreding voelde, en vervolgens naar een architect om hun ideeën te laten uitwerken. Daarna zijn ze naar Rabobank gegaan, waar ze met Marcel Dohmen, accountmanager Food&Agri, Kring Limburg, hebben gesproken.

'Het waren fijne gesprekken', zegt Lieke. 'Marcel was enthousiast over ons verhaal en vond dat we onze visie goed in kaart hadden gebracht.' Guido vertelt dat ze hun plannen een jaar geleden van A tot Z hebben doorgesproken en na een globale doorrekening samen met Dohmen hebben gekeken naar financieringsmogelijkheden.

Transitiefinanciering

Tijdens het eerste gesprek kon Rabobank nog geen transitiefinanciering aanbieden, maar parallel aan onze ideeën heeft de bank die ook ontwikkeld. We zijn het tweede bedrijf in Limburg dat er gebruik van maakt.' De transitiefinanciering, die bedrijven pas sinds een paar maanden af kunnen sluiten bij Rabobank, is bedoeld voor agrarische ondernemingen die een duurzaamheidstransitie willen maken, bijvoorbeeld met een neventak in de zorglandbouw. Voordelen zijn dat de rente lager ligt dan bij andere hypotheeksoorten, wat net het zetje kan zijn om de overstap te kunnen maken.

Rabobank had sinds vorig jaar veel vragen gekregen van agrarische bedrijven die wilden verduurzamen. In Limburg organiseerde de bank daarom eind juni van dit jaar een bijeenkomst om te bespreken hoe zij invulling konden geven aan deze wensen. Uiteindelijk is daar de transitiefinanciering uitgerold. 'Wij waren inmiddels al druk bezig met het regelen van de vergunningen voor de bouw en de vereiste aanmelding bij Coöperatie Limburgse Zorgboeren', zegt Lieke. 'Dat verlangt Rabobank sowieso als je de financiering rond wilt maken.'

'Dat bij alles geldt 'check check double check' vind ik alleen maar goed. Het maakt de plannen weloverwogen en doorleefd, hoewel het hele traject soms wel wat lang kan duren', vult Guido aan.

Kennis en ervaringen delen

De ondernemers zijn blij dat ze bij de bijeenkomst zijn geweest en daar soortgelijke bedrijven hebben getroffen, waarbij de één al wel de stap had gezet voor een bedrijfswijziging en de ander nog niet. 'Het was een dag waarop we kennis en ervaringen hebben kunnen uitwisselen met andere agrarisch ondernemers', zegt Guido.

'We hebben onze horizon en ons netwerk verbreed en andere visies gehoord. Daar hoef je het echt niet mee eens te zijn, maar het is wel interessant om de verhalen van anderen te horen. Het helpt je bij het ontwikkelen van je eigen plannen.' Ook bij Lieke heeft de bijeenkomst een positieve indruk achtergelaten.

De oudste stal wordt dit najaar volledig getransformeerd tot zorgboerderij met alle voorzieningen die nodig zijn om de ouderen een prettig verblijf te bezorgen, zoals een woonkamer en een keuken. 'We kijken ernaar uit om met deze aanvulling van zorg onze boerderij te kunnen voortzetten', zegt Guido.

Hellingstal op stro

In 2024 staat op de planning om de andere verouderde stal te verbouwen naar een hellingstal op stro, die het dierenwelzijn bevordert en het verzorgen van de dieren ook bij slecht weer mogelijk maakt voor de toekomstige deelnemers.

Om de energiebehoefte van het geheel te vergroenen worden volgend jaar zonnepanelen geplaatst. Die leveren de stroom voor een warmtepomp, die zowel voor verwarming als airco zal zorgen, en voor de overige elektriciteit in de gebouwen. Voordeel is dat salderen, met alle onzekerheden die daaraan vastzitten, niet nodig is.

Guido en Lieke zijn blij met de dienstverlening en advisering van Rabobank, waar ze van oudsher klant zijn. Guido: 'Vanwege alle huidige regels en wetten is investeren een complex geheel geworden en ik vind het fijn dat we erop kunnen vertrouwen dat Rabobank in de persoon van Marcel Dohmen ons bij al onze vragen snel kan helpen.'

Transitie naar duurzamere landbouw

Agrarische ondernemers staan de komende tijd voor moeilijke, maar belangrijke keuzes. Wij helpen en adviseren onze klanten graag bij de veranderingen die op ze afkomen. Ga je innoveren? Wil je je verbreden of denk je na over opvolging? Plan een strategisch gesprek met jouw accountmanager via [rabo.nl/landbouw-transitie](https://www.rabo.nl/landbouw-transitie).